

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра педагогіки початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор _____

« ____ » _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ

Галузь знань _____ 01 «Освіта/Педагогіка» _____
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність _____ 013 «Початкова освіта» _____
(шифр і назва спеціальності)

Факультет _____ Педагогічний _____
(назва факультету)

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи здоров'язбереження» для студентів 1 курсу за спеціальністю 013 «Початкова освіта»

Розробники:

Ілійчук Л.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти.

Сливка Л.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти.

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри педагогіки початкової освіти (протокол № _1__ від __28 серпня__ 2019 р.)

Завідувач кафедри _____
підпис

Оліяр М.П.
прізвище, ініціали

Затверджено науково-методичною радою педагогічного факультету (протокол № __1__ від __30 серпня__ 2019 р.)

Голова науково-методичної ради педагогічного факультету _____
підпис

Кондур О.С.
прізвище, ініціали

Директор / Декан _____
підпис

Кондур О.С.
прізвище, ініціали

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	<i>Дисципліна за вибором студентів</i>	
	Спеціальність 013 «Початкова освіта»		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: створення проекту «Зміст і особливості здоров'язберігаючої діяльності вчителя початкових класів»		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
60 год.	80 год.		
		Індивідуальні завдання: __ год.	
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33 % : 67 %.

для заочної форми навчання – 11 % : 89 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: підготовка майбутніх вчителів початкових класів до організації здоров'язберігаючого навчально-виховного середовища у початкових класах.

Завдання навчальної дисципліни:

- розширити загальноосвітній світогляд студентів щодо проблеми організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу в 1-4 класах;
- ознайомити майбутніх вчителів початкових класів з деякими сучасними здоров'язберігаючими і здоров'яформуючими педагогічними технологіями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

- сучасні наукові концепції впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи;
- сутність і види здоров'язберігаючих педагогічних технологій;
- основні положення, що визначають зміст, організаційні форми та методи навчального процесу відповідно до загальних цілей здоров'язбережувальних освітніх технологій;
- закони і закономірності оздоровчого навчання і виховання учнів;
- зміст і методику використання оздоровчих технік в навчально-виховному процесі початкової школи;
- особливості застосування здоров'язберігаючих педагогічних технологій задля збереження та зміцнення фізичного і психічного здоров'я учнів.

вміти:

- володіти сучасними здоров'язберігаючими освітніми технологіями;
- аналізувати літературу з проблеми організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу у початкових класах;
- володіти формами і методами формування у молодших школярів здоров'язбережувальних компетентностей;
- моделювати систему діяльності учнів, яка сприятиме формуванню в них умінь і навичок здорового способу життя;
- творчо використовувати педагогічні надбання щодо організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу у початкових класах;
- сприяти формуванню в учнів стійкої мотивації ведення здорового і безпечного способу життя.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретико-методичні основи організації здоров'язберігаючого навчально-виховного середовища у початковій школі

Тема 1. Система здоров'язбережувальної діяльності загальноосвітньої школи.

Здоров'язбережувальні технології, їх роль і місце у сфері збереження та зміцнення здоров'я учнів початкових класів. Класифікація здоров'язберігаючих технологій і оздоровчих технік.

Тема 2. Зміст і особливості здоров'язберігаючої діяльності вчителя початкових класів.

Особливості професійно-педагогічної діяльності вчителя у сфері збереження здоров'я молодших школярів. Компоненти здоров'язберігаючої діяльності вчителя початкової школи. Мотиваційно-ціннісний компонент. Когнітивно-процесуальний компонент. Аналітико-результативний компонент.

Тема 3. Врахування природних біологічних ритмів у процесі організації навчальної діяльності молодших школярів.

Загальна характеристика ритмів навколишнього середовища та ритмів життєдіяльності. Сезонні зміни біоритмів. Добові ритми. Поняття про працездатність дитини. Закономірності розумової працездатності. Навантаження і втома. Особливості і показники визначення порушення стану здоров'я учнів початкових класів.

Змістовий модуль 2.

Зміст і особливості використання оздоровчих освітніх технологій у навчально-виховному процесі початкової школи

Тема 1. Можливості використання аеротерапії, арт-терапії та пісочної терапії у навчально-виховному процесі школи I ступеня.

Основи аерофітотерапії. Зміст і особливості використання аеротерапії і ароматерапії для дітей. Арт-терапія: завдання, види, умови застосування у роботі з молодшими школярами. Пісочна терапія у системі діяльності вчителя початкової школи.

Тема 2. Методичні основи використання казкотерапії, кольоротерапії та світлотерапії в умовах початкової школи.

Методичні основи організації і проведення казкотерапії. Вплив кольорів на організм людини. Методики використання кольоротерапії у роботі із молодшими школярами. Поняття про світлотерапію. Геліотерапія: базові принципи.

Тема 3. Зміст і особливості використання музикотерапії, звукотерапії та сміхотерапії у навчально-виховному процесі початкової школи.

Музикотерапія у сучасному педагогічному процесі. Можливості використання звукотерапії у загальноосвітніх закладах. Сміхотерапія у діяльності вчителя початкової школи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Теоретико-методичні основи організації здоров'язберігаючого навчально-виховного середовища у початковій школі												
Тема 1.	14	2	2			8	14	2				12

Система здоров'я-збережувальної діяльності загальноосвітньої школи.												
Тема 2. Зміст і особливості здоров'я-зберігаючої діяльності вчителя початкових класів.	14	2	4			10	16	2	2			12
Тема 3. Врахування природних біологічних ритмів у процесі організації навчальної діяльності молодших школярів.	12	2	2			8	10					10
Разом за змістовим модулем 1	40	6	8			26	40	4	2			34

Змістовий модуль 2.

Зміст і особливості використання оздоровчих освітніх технологій у навчально-виховному процесі початкової школи

Тема 1. Можливості використання аеротерапії, арт-терапії та пісочної терапії у навчально-виховному процесі школи I ступеня.	18	2	4			12	20	2	2			16
Тема 2. Методичні основи використання казкотерапії, кольоротерапії та світлотерапії в умовах початкової школи.	16	2	4			10	15					15
Тема 3.	16	2	2			12	15					15

Зміст і особливості використання музикотерапії, звукотерапії та сміхотерапії у навчально-виховному процесі початкової школи.												
Разом за змістовим модулем 2	50	6	10			34	50	2	2			46
Усього годин	90	12	18			60	90	6	4			80

5. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи організації здоров'язберігаючого навчально-виховного середовища у початковій школі		
1	Система здоров'язбережувальної діяльності загальноосвітньої школи.	2
2	Зміст і особливості здоров'язберігаючої діяльності вчителя початкових класів.	4
3	Врахування природних біологічних ритмів у процесі організації навчальної діяльності молодших школярів.	2
Змістовий модуль 2. Зміст і особливості використання оздоровчих освітніх технологій у навчально-виховному процесі початкової школи		
4	Можливості використання аеротерапії, арт-терапії та піщаної терапії у навчально-виховному процесі школи I ступеня.	4
5	Методичні основи використання казкотерапії, кольоротерапії та світлотерапії в умовах початкової школи.	4
6	Зміст і особливості використання музикотерапії, звукотерапії та сміхотерапії у навчально-виховному процесі початкової школи.	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміст і особливості здоров'язберігаючої діяльності вчителя початкових класів.	2

2	Зміст і особливості використання оздоровчих освітніх технологій у навчально-виховному процесі початкової школи.	2
---	---	---

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи організації здоров'язберігаючого навчально-виховного середовища у початковій школі		
1	Система здоров'язбережувальної діяльності загальноосвітньої школи.	8
2	Зміст і особливості здоров'язберігаючої діяльності вчителя початкових класів.	10
3	Врахування природних біологічних ритмів у процесі організації навчальної діяльності молодших школярів.	8
Змістовий модуль 2. Зміст і особливості використання оздоровчих освітніх технологій у навчально-виховному процесі початкової школи		
4	Можливості використання аеротерапії, арт-терапії та пісочної терапії у навчально-виховному процесі школи I ступеня.	12
5	Методичні основи використання казкотерапії, кольоротерапії та світлотерапії в умовах початкової школи.	10
6	Методичні основи використання казкотерапії, кольоротерапії та світлотерапії в умовах початкової школи.	12
	Разом	60

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи організації здоров'язберігаючого навчально-виховного середовища у початковій школі		
1	Система здоров'язбережувальної діяльності загальноосвітньої школи.	12
2	Зміст і особливості здоров'язберігаючої діяльності вчителя початкових класів.	12
3	Врахування природних біологічних ритмів у процесі організації навчальної діяльності молодших школярів.	10

Змістовий модуль 2. Методичні аспекти організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу у початкових класах		
4	Можливості використання аеротерапії, арт-терапії та пісочної терапії у навчально-виховному процесі школи I ступеня.	16
5	Методичні основи використання казкотерапії, кольоротерапії та світлотерапії в умовах початкової школи.	15
6	Зміст і особливості використання музикотерапії, звукотерапії та сміхотерапії у навчально-виховному процесі початкової школи.	15
	Разом	80

7. Індивідуальні завдання

На основі теоретичних знань з лекційного матеріалу та практичних умінь, набутих у процесі практичних занять, використовуючи сучасні джерела наукової та навчально-методичної літератури, створити проект «Зміст і особливості здоров'язберігаючої діяльності вчителя початкових класів».

8. Методи навчання

Словесні (навчальна лекція, пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, диспут); наочні (спостереження, демонстрування); практичні (вправи); проблемно-пошукові (розв'язання проблемних ситуацій і завдань, проблемне викладення); методи за логікою руху змісту навчального матеріалу (індуктивні, дедуктивні); інноваційні методи навчання (тренінги, ділові ігри, проектні методики тощо).

9. Методи контролю

Поточне оцінювання, контрольні роботи і тести, оцінювання проектів, підсумкова контрольна робота, екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота								Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					50	100
T1	T2	T3	T5	T6	T7	T8	T9		
5	5	10	5	5	5	5	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
70 – 79	C	
60 – 69	D	задовільно
50 – 59	E	
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Конспекти лекцій з навчальної дисципліни “Основи здоров’язбереження”.
2. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять.
3. Текстові та електронні варіанти тестів для поточного контролю знань студентів.
4. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.
5. Список базової та допоміжної літератури.
6. Засоби контролю й самоконтролю.
7. Роздатковий матеріал.
8. Нормативні документи.

12. Рекомендована література

Базова

1. Бардов В. Г. Загальна гігієна та екологія людини / В. Г. Бардов. – Вінниця : Нова Книга, 2002. – 216 с. – *кільк. прим.: 1 (ЗагЧЗ. – 1)*.
2. Даценко І. І. Гігієна і екологія людини : навч. посібник / І. І. Даценко. – Львів : Афіша, 2000. – 248 с. – *кільк. прим.: 14 (ЗагЧЗ. – 2, КХ. – 6, Рахів. – 6)*.
3. Микитюк О. М. Екологія людини : підручник / О. М. Микитюк, О. З. Злотін, В. М. Бровдій. – Х. : «ОВС», 2004. – 254 с. – *кільк. прим.: 3 (КХ. – 2, ЗагЧЗ. – 1)*.
4. Охорона життя і здоров’я дітей : Ч.2. Культура здоров’я молодшого школяра. 1-4 класи : Програма та методичні поради для вчителів початкової школи / уклад. В. І. Шахненко. – К. : ІСДО, 1995. – 192 с. – *кільк. прим.: 1 (ЗагЧЗ – 1)*.
5. Повна енциклопедія очищення та лікування організму / укладач І. Левашова. – Донецьк : ТОВ «Глорія Трейд», 2010. – 384 с.
6. Презлята Г. Здоровий спосіб життя : ідеї, пошуки, досвід : монографія / Г. Презлята. – Ів.-Франківськ : НАІР, 2013. – 484 с. – *кільк. прим.: 6 (КХ. – 3, ЗагЧЗ. – 3)*.
7. Сливка Л. Екологія дитинства : навчально-методичний посібник / Л. Сливка. – Івано-Франківськ : НАІР, 2014. – 164 с.

8. Сливка Л. Оздоровчі технології і техніки терапевтичного спрямування / Л. Сливка. – Івано-Франківськ, 2013. – 94 с. (*Интернет-ресурси – 100%*).
9. Стасенко В. Г. Здоров'язбережувальні технології / В. Г. Стасенко, В. В. Волканова. – К. : Шкільний світ, 2013. – 120 с. – (*Бібліотека «Шкільного світу»*).
10. Федій О. А. Естетотерапія : навч. посіб. / О. А. Федій. – К. : ЦУЛ, 2007. – 256 с. – *кільк. прим.: 6 (ЗагЧЗ. – 3, КХ. – 2, Педагог. – 1)*.
11. Федій О. А. Естетотерапія : навч. посіб. / О. А. Федій. – К. : ЦУЛ, 2012. – 304 с. – *кільк.пр.: 7 (КХ. – 5, ЗагЧЗ. – 1, Педагог. – 1)*.

Допоміжна

1. Безруких М. М. Здоровьесберегающая школа / М. М. Безруких. – М. : Московский психолого-социальный институт, 2004. – 240 с.
2. Болсун С. Зовнішність учителя як компонент педагогічної техніки / С. Болсун // Початкова школа. – 2000. – № 7. – С. 48-50.
3. Ващенко О. Готовність вчителя до використання здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховному процесі / О. Ващенко, С. Свириденко // Здоров'я і фізична культура. – 2006. – № 8. – С. 1-6.
4. Ващенко О. Організація здоров'язберігаючої діяльності початкової школи / О. Ващенко, С. Свириденко // Початкова освіта. – 2005. – № 46. – С. 2-4.
5. Гончаренко М. С. Екологія людини / М. С. Гончаренко, Ю. Д. Бойчук. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. – 391 с.
6. Грєнлюнд Э. Танцевальная терапия. Теория, методика, практика / Э. Грєнлюнд, Н. Ю. Оганесян. – СПб. : Речь, 2005. – 288 с. – *кільк.прим.: 1 (Філосо. – 1)*.
7. Димань Т. М. Екологія людини : підручник / Тетяна Миколаївна Димань. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – 376 с. – *кільк. пр.: 31 (КХ. – 26, Прир. – 2, ЗагЧЗ. – 2, Гурт№5. – 1)*.
8. Дыхан Л.Б. Теория и практика здоровьесберегающей деятельности в школе / Л. Б. Дыхан. – Ростов на Дону : Феникс, 2009. – 336 с.
9. Єфімова Є. М. Здоров'язбережувальні технології у контексті педагогічних досліджень / В. М. Єфімова // Проблеми фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 1. – С. 57-58.
10. Еколого-психологічні чинники сучасного способу життя : колективна монографія / за ред. Ю. М. Швалба. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 276 с. – *кільк.прим.: 2 (КХ. – 1, Філосо. – 1)*.
11. Залеський І. І. Екологія людини : підручник / І. І. Залеський, М. О. Клименко. – К. : Академія, 2005. – 288 с. – *кільк. прим.: 99 (КХ. – 86, ЗагЧЗ. – 2, Прир. – 4, Педагог. – 2, Гурт№5. – 1, Коломия. – 1, Калуш. – 1, Верховина. – 1, Рахів. – 1)*.
12. Здоровьесберегающие технологии в образовательном процессе / авт.-сост. С.А.Цабыбин. – Волгоград : Учитель, 2009. – 124 с.
13. Зинкевич-Евстигнеева Т. Д. Чудеса на песке. Практикум по песочной терапии / Т. Д. Зинкевич-Евстигнеева, Т. М. Грабенко. – СПб. : Речь, 2005. – 340 с. – *кільк. прим.: 1 (Філосо. – 1)*.

14. Карасева Т.В. Современные аспекты реализации здоровьесберегающих технологий / Т.В.Карасева // Начальная школа. – 2005. – № 11. – С. 75-78.
15. Кіндратюк Б. Духовне здоров'я школярів і музика дзвонів : етнопедагогічний аспект : науково-методичний посібник / Б. Кіндратюк. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2005. – 268 с. – *кільк. прим.: 13 (ХудГраф. – 6, ЗагЧЗ. – 1, Гурт№5. – 1, КХ. – 4, Педагог. – 1)*.
16. Костина Л. М. Игровая терапия с тревожными детьми / Л. М. Костина. – СПб. : Речь, 2006. – 160 с. – *кільк. прим.: 1 (Філосо. – 1)*.
17. Коцур Н. І. Здоров'язберігаючі технології у навчально-виховному процесі початкової школи / Н. І. Коцур, Л. С. Гармаш // Проблеми освіти : наук.-метод. збірник. – К. : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2006. – Вип. 49. – С. 132-135.
18. Ламтева І. Самооздоровлення з використанням нетрадиційних методик. Семінар для батьків / Ірина Ламтева // Здоров'я та фізична культура. – 2010. – № 26. – С. 21-23.
19. Мадзігон В. У нас з вами один об'єкт – діти! / В.Мадзігон // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2002. – № 4. – С. 9-18.
20. Максименко С. Учбове навантаження і збереження здоров'я школярів / С. Максименко // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2002. – № 4. – С. 19-23.
21. Митяева А. М. Здоровьесберегающие педагогические технологии : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / А. М. Митяева. – М. : Академия, 2008. – 360 с.
22. Никифорова Н. Навчання грамоти, безпечно для здоров'я / Н. Никифорова // Початкова школа. – 2011. – № 8. – С. 44-45.
23. Ниши К. Универсальные правила здоровья. Избранное / К. Ниши. – СПб. : ООО «Вектор», 2010. – 192 с.
24. Онопрієнко Ю. Динамічна парта / Ю.Онопрієнко // Початкова школа. – 2007. – № 5. – С. 47-49.
25. Оржеховська В. М. Здоров'язбережувальне навчання і виховання : проблеми, пошук / В. М. Оржеховська // Наукові записки НДУ ім. М.Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2011. – № 4. – С. 29-31.
26. Попова Ж. Г. Имидж учителя начальной школы : какой цвет выбрать? / Ж. Г. Попова // Начальная школа. – 2005. – № 10. – С. 30-33.
27. Роговик Л. Саморегуляція у професійній діяльності вчителя / Л. Роговик // Початкова школа. – 2004. – № 11. – С. 55-58.
28. Роль біоритмів у забезпеченні життєдіяльності людини // Желібо Є. П. Безпека життєдіяльності : підручник / Є. П. Желібо, В. В. Зацарний. – К. : Каравела, 2007. – С. 69-73.
29. Савченко О. Реалізація оздоровчої функції шкільної освіти / О. Савченко // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2002. – № 4. – С. 11-18.
30. Сливка Л. В. Виховання здорового способу життя молодших школярів (історичний та етнопедагогічний виміри) : монографія / Л. В. Сливка. – Івано-Франківськ : НАІР, 2013. – 320 с.

31. Сливка Л. В. Теоретико-методичні аспекти викладання валеології та основ безпеки життєдіяльності в початковій школі : навчально-метод. посіб. / Лариса Сливка. – Івано-Франківськ : НАІР, 2012. – 204 с.
32. Старовойтенко Н. Серйозно про дитячий сміх / Н. Старовойтенко // Початкова школа. – 1997. – № 6. – С. 97-98.
33. Цепух Т. Технології збереження зору / Т. Цепух // Дефектолог. – 2012. – № 5. – С. 15-22.
34. Школа сприяння здоров'ю від А до Я : перші кроки / упор. Н. Черненко. – К. : Шкільний світ, 2010. – 112 с. – *кільк.пр.: 1 (ЗагЧЗ. – 1)*.
35. Я – моє здоров'я – моє життя («Якалка») : навчально-методичний посібник / О. А. Голоцван, Н. О. Лещук, Г. І. Мирошниченко та ін. – К. : Навч. книга, 2004. – 256 с.
36. Яцук Г. Ф. Здоров'я – найбільше благо. III частина. Допитливим про основи здоров'я / Г. Ф. Яцук, І. І. Бабин, Л. С. Барна, Н. М. Страшнюк. – Тернопіль : Астон, 2004. – 152 с.

13. Інформаційні ресурси

<http://internet-centr.dp.ua/pages.php?id=56>

<http://edu-post->

diploma.kharkov.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=712

<http://www.bestreferat.ru/referat-193002.html>

<http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/vprovadzhennya-zdorovyazberigaiuchikh-tehnologii-.html>

<https://sites.google.com/site/tsvweb/>

<http://vesna-books.com.ua/articles/smihovi-vpravi-v-sistemi-zdorov-yazberigayuchih-tehnologij/>